

بانک سوالات آزمون دکتری

روانشناسی تربیتی

(۱۴۰۰ تا ۱۴۰۵)

مجموعه سوالات آزمون دکتری - با پاسخنامه کاملا تشریحی - همراه با نکات طلایی و آزمونی

- ❖ ۱ آمار و روش تحقیق
- ❖ ۲ روان‌شناسی تربیتی
- ❖ ۳ یادگیری و انگیزش
- ❖ ۴ سنجش و اندازه‌گیری
- ❖ ۵ زبان عمومی و تخصصی

مؤلفین:

فاطمه میرزایی

فاطمه جعفری

انتشارات
اندیشه‌آرشد

فهرست مطالب

آزمون دکتری سال ۱۴۰۰

- ۶ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۰
- ۱۶ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۰

آزمون دکتری سال ۱۴۰۱

- ۴۰ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۱
- ۵۰ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۱

آزمون دکتری سال ۱۴۰۲

- ۷۲ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۲
- ۸۲ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۲

آزمون دکتری سال ۱۴۰۳

- ۱۰۰ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۳
- ۱۰۸ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۳

آزمون دکتری سال ۱۴۰۴

- ۱۳۰ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۴
- ۱۳۸ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۴

آزمون دکتری سال ۱۴۰۵

- ۱۶۰ سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی سال ۱۴۰۵
- ۱۷۱ پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۵

آزمون زبان عمومي و تخصصي

۱۸۶	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۰
۱۹۱	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۰
۱۹۷	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۱
۲۰۲	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۱
۲۰۸	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۲
۲۱۳	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۲
۲۱۹	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۳
۲۲۶	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۳
۲۳۳	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۴
۲۳۹	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۴
۲۴۷	سؤالات دکتری زبان عمومی و تخصصی سال ۱۴۰۵
۲۵۳	پاسخنامه دکتری زبان عمومی و تخصصی ۱۴۰۵

مجموعه سوالات و پاسخنامه

دکتری روان‌شناسی تربیتی

آزمون دکتری سال ۱۴۰۰ (با پاسخ های کاملاً تشریحی)

سؤالات دکتری روان‌شناسی تربیتی

۱- در مقایسه میانگین دو گروه مستقل در صورتی که تفاوت میانگین‌ها ۵ و خطای استاندارد تفاوت میانگین‌ها ۲ باشد، مقدار F کدام است؟

- (۱) ۲/۵ (۲) ۴/۲۵ (۳) ۶/۲۵ (۴) ۱۰

۲- از یک جامعه ۸ عنصری با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بدون جایگزینی چند نمونه ۳ عضوی می‌توان انتخاب کرد؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۴۸ (۳) ۵۶ (۴) ۸۲

۳- در آزمون فرض $H_0: \mu \leq ۴۵$ در صورتی که انحراف استاندارد جامعه $\sigma = ۱۰$ باشد در کدام مورد مقدار آماره آزمون بزرگ‌تر است؟

- (۱) $n = ۲۰۰, \bar{X} = ۴۰$ (۲) $n = ۲۵, \bar{X} = ۴۷$

- (۳) $n = ۱۰۰, \bar{X} = ۴۵$ (۴) $n = ۲۵, \bar{X} = ۵۰$

۴- کدام مورد در خصوص استفاده از مقادیر بحرانی بر اساس توزیع Z و t در آزمون فرض صفر درست است؟

(۱) t_{α} همیشه کوچکتر یا مساوی Z_{α} است.

(۲) Z_{α} همیشه کوچکتر یا مساوی t_{α} است.

(۳) در نمونه‌های با حجم بزرگتر از $Z_{\alpha ۰.۳۰}$ بزرگتر از t_{α} است.

(۴) در نمونه‌های با حجم بزرگتر از $t_{\alpha ۰.۳۰}$ کوچکتر از Z_{α} است.

۵- اگر در یک پژوهش آزمایشی نتیجه آزمون تحلیل واریانس عاملی برابر $F_{(۲,۲۷)} = ۰/۲۹$ باشد، کدام مورد درست است؟

(۱) فرض صفر رد می‌شود. (۲) حجم نمونه ۲۹ است.

(۳) تعداد سطوح متغیر مستقل ۳ است. (۴) فرض صفر $H_0: \mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3$ است.

۶- در پژوهش‌های کمی رابطه بین حجم نمونه (n) و اندازه اثر کدام است؟

(۱) اندازه اثر کوچک در نمونه‌های کوچک معنی‌دار خواهد بود.

(۲) هر چه اندازه اثر بزرگتر باشد حجم نمونه کوچک‌تر است.

(۳) با افزایش حجم نمونه اندازه اثر بزرگتر می‌شود.

(۴) حجم نمونه و اندازه اثر مستقل از هم هستند.

۷- در تحلیل مسیر اثر کل X بر Y برابر با ۰/۴ و بر M برابر با ۰/۶ است. همچنین اثر M بر Y برابر با ۰/۳ است. اثر مستقیم X بر Y کدام است؟

- (۱) ۰/۱ (۲) ۰/۳ (۳) ۰/۱۲ (۴) ۰/۲۲

۸- با فرض $H_0: \rho_{xy} = 0$ چه رابطه‌ای میان ضریب همبستگی و توان آماری آن وجود دارد؟

(۱) مستقیم (۲) معکوس (۳) منحنی طاقدیسی (۴) منحنی ناودیسی

۹- در کدام یک از موارد زیر قدرت ارتباط متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک بیشتر است؟

- (۱) $\Sigma(y - \bar{y})^2 = 0$ (۲) $\Sigma(y - \hat{y})^2 < 0$
(۳) $\Sigma(y - \hat{y}) = 0$ (۴) $0 \leq \Sigma(y - \hat{y}) \leq n$

۱۰- اگر سطح اطمینان مساوی ۰/۹۵ باشد، انتظار می‌رود در ۲۰ نمونه n تایی از جامعه چه تعداد از فواصل اطمینان حاوی پارامتر مدنظر در جامعه نباشند؟

- (۱) ۱ (۲) ۵ (۳) ۱۰ (۴) ۵ - ۱۰۰

۱۱- میان افسردگی کودکان افسرده، قبل و بعد از یک مداخله روان‌شناختی اندازه‌گیری شده است، به شرط اثر بخش بودن مداخله انتظار می‌رود، تفاوت کدام دو میانگین از میانگین جامعه بیشتر باشد؟

- (۱) میانگین قبل از مداخله، چون در نمرات بار اول خطای تصادفی وجود دارد.
(۲) میانگین قبل از مداخله، چون گروه افسرده انتخاب شده است.
(۳) میانگین بعد از مداخله، چون در نمرات بار اول اثر حافظه وجود دارد.
(۴) میانگین بعد از مداخله، چون توزیع نمرات بار دوم نرمال است.

۱۲- چنانچه محقق در ابتدا به جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی و به دنبال آن به جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های کمی بپردازد، از چه طرح ترکیبی استفاده کرده است؟

- (۱) اکتشافی متوالی (۲) انتقال همزمان
(۳) تبیین متوالی (۴) سه‌وجهی همزمان

۱۳- در کدام روش نمونه‌گیری اعضاء جدید گروه نمونه از طریق اعضاء قبلی شناسایی می‌شوند؟

- (۱) هدفمند (۲) در دسترس
(۳) گلوله‌برفی (۴) تصادفی نظام‌مند

۱۴- در تحقیق داده بنیاد (GT) کدهای محوری از ترکیب کدام کدها حاصل می‌شود؟

- (۱) باز (۲) انتخابی (۳) متمرکز (۴) پراکنده

۱۵- با افزایش تعداد متغیرهای مزاحم، استفاده از کدام استراتژی کنترل دشوارتر است؟

- (۱) همتا کردن گروه‌ها (۲) همتا کردن افراد
(۳) تحلیل کواریانس (۴) گزینش تصادفی آزمودنی‌ها

- ۱۶- کدام مورد جزو اصول پارادایم ساختارگرایی محسوب می‌شود؟
 (۱) حرکت از جزء به کل صورت می‌گیرد. (۳) واقعیت چندگانه و متکثر نیست.
 (۲) امکان پژوهش فارغ از ارزش‌ها وجود دارد. (۴) فاعل و مفعول شناخت از هم قابل تفکیک‌اند.
- ۱۷- در کدام مدل پژوهش آمیخته معمولاً از روش‌های کمی و کیفی مجزا به عنوان ابزاری برای جبران نقاط ضعف ذاتی یک روش با نقاط قوت روش دیگر استفاده می‌شود؟
 (۱) اکتشافی متوالی (۲) تحولی همزمان
 (۳) همزمان تحولی متوالی (۴) همسوسازی همزمان لانه‌ای
- ۱۸- تفسیر مشاهده‌ها از دیدگاه کل‌گرا از ویژگی‌های کدام روش است؟
 (۱) اقدام پژوهی (۲) طولی (۳) دلفی (۴) مطالعه موردی
- ۱۹- کدام مورد جزو شیوه‌های تصمیم‌گیری در خصوص پایایی نمونه‌گیری نیست؟
 (۱) بررسی خطای معیار آماره‌ها (۲) تغییر تعداد متغیرهای مورد بررسی در نمونه
 (۳) انتخاب نمونه‌های موازی (۴) مقایسه نتایج زیرنمونه‌ها با نمونه اصلی
- ۲۰- کدام مورد جزو تهدیدهای مربوط به روایی نتیجه‌گیری آماری نیست؟
 (۱) توان آماری پایین (۲) پایایی ابزارهای اندازه‌گیری
 (۳) رشد آزمودنی‌ها در طی زمان (۴) نقض پیش‌فرض آزمون‌های آماری
- ۲۱- کدام مورد در مدل آموزشی اسلاوین به عنوان یکی از مؤلفه‌های آموزش اثربخش و مناسب معرفی شده است؟
 (۱) سازماندهی (۲) سطوح (۳) پیچیدگی (۴) معنی‌داری
- ۲۲- رویکرد «خودتنظیمی شناختی» با کدام مورد در دیدگاه ویگوتسکی هماهنگ است؟
 (۱) ناحیه مجاور رشد (۲) یادگیری خودگردان
 (۳) گفتگوی خصوصی (۴) سکوسازی (داربست)
- ۲۳- اگر معلمی به منظور آموزش مفهوم «نمایش» از آخرین باری که دانش‌آموز با پدر و مادر یا معلم خود به تئاتر رفته استفاده کند کدام راهبرد را به کار گرفته است؟
 (۱) بسط (۲) سازماندهی (۳) تصویرسازی (۴) طبقه‌بندی
- ۲۴- در نظریه هدف، اگر به دانش‌آموزان بازخورد داده شود که پیشرفت آنها به دلیل تلاش‌هایشان است، به تعدیل شدن کدام جهت‌گیری منجر می‌شود؟
 (۱) اسنادی (۲) اجتنابی (۳) هدفی (تسلطی) (۴) عملکردی
- ۲۵- کودکی که با پیاده کردن طرح اولیه بازی جدید خود به ایجاد پیوند و برقراری ارتباط بین منویات ذهنی و تفکرات درونی خود با دنیای واقعی و عملی می‌پردازد. در حال اجرای کدام مرحله عاملیت انسانی بندوراست؟
 (۱) اندیشه‌ورزی (۲) پیش‌اندیشی
 (۳) عمدی بودن (۴) خودواکنش‌سازی

۲۶- در سیاهه سبک‌های یادگیری کلب دانش‌آموزان دارای پیشرفت تحصیلی پایین در چه بخش‌هایی نمره‌های کمتری نسبت به دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی بالا کسب می‌کنند؟

(۱) استدلال کلامی، مفهوم‌سازی عینی، مشاهده تجسمی

(۲) تجربه ذهنی، مفهوم‌سازی انتزاعی، آزمایشگری فعال

(۳) تجزیه عینی، مفهوم‌سازی انتزاعی، مشاهده تأملی

(۴) تجزیه عینی، مفهوم‌سازی انتزاعی، آزمایشگری فعال

۲۷- «به چارچوبی که قبل از ارائه درس برای دانش‌آموزان ترسیم و در آن نوعی پیش‌نگری از روابط بین بخش‌های مختلف موضوع به صورت سازمان‌یافته عرضه می‌شود» چه می‌گویند؟

(۱) نقشه مفهومی (۲) پیش‌سازمان‌دهنده (۳) الگوریتم سازی (۴) داربست‌زدن

۲۸- معلمی که مشغول تدریس درس ریاضی است متوجه می‌شود که یکی از دانش‌آموزان در حال خواندن مجله ورزشی است. بدون قطع کردن درس، به سمت این دانش‌آموز می‌رود، مجله را از دست او می‌گیرد، آن را می‌بندد و روی میز می‌گذارد. این معلم از کدام روش اداره کلاس استفاده کرده است؟

(۱) همپوشی (۲) هوشیاربودن (۳) گوش به زنگ بودن (۴) کمترین مداخله

۲۹- استفاده از برنامه‌های وابستگی گروهی کدام مورد را می‌تواند به دنبال داشته باشد؟

(۱) افزوده شدن بر زمان مؤثر یادگیری

(۲) نادیده گرفته شدن تفاوت‌های فردی در سرعت یادگیری

(۳) گرایش به تقویت‌کننده‌های اجتماعی و فعالیت‌های ترجیحی

(۴) جهت دادن فشار همسالان به سمت رفتار مخالف با بد رفتاری

۳۰- دانش‌آموزی برای انجام تکالیف ریاضی خود باور دارد که می‌تواند آن تکالیف را انجام دهد ولی برای انجام آن احساس خود - ارزشمندی ندارد. این دانش‌آموز دارای کدام ویژگی‌ها است؟

(۱) خودکارآمدی بالا - خودپنداره پایین (۲) خودکارآمدی بالا - عزت‌نفس پایین

(۳) خودپنداره بالا - خودکارآمدی پایین (۴) عزت‌نفس بالا - خودکارآمدی پایین

۳۱- دانش‌آموزی که در بافت تحصیلی شایستگی را به صورت هنجاری تعریف و به صورت منفی ارزش‌گذاری می‌کند دارای چه نوع جهت‌گیری هدفی است؟

(۱) تبحری - گرایشی (۲) تبحری - اجتنابی

(۳) عملکردی - اجتنابی (۴) عملکردی - گرایشی

۳۲- در کدام یک از روش‌های آموزشی، یک متخصص، دانش و ادراک یک نوآموز را از مهارت‌های فرهنگی گسترش می‌دهد و از او حمایت می‌کند؟

(۱) سکوسازی (۲) هم‌شاگردی

(۳) شاگردی شناختی (۴) یادگیری مشارکتی

۳۳- جهت‌گیری تسلط به کدام ترکیب از اسنادهای علی شباهت دارد؟

- (۱) درونی، باثبات، کنترل‌ناپذیر
(۲) درونی، بی‌ثبات، کنترل‌پذیر
(۳) بیرونی، باثبات، کنترل‌پذیر
(۴) بیرونی، بی‌ثبات، کنترل‌ناپذیر

۳۴- کدام یک جزء راهبردهای دانش‌آموزانی که تلاش می‌کنند ارزش خود را با اجتناب از شکست حفظ کنند نیست؟

- (۱) اهمال‌کاری
(۲) تلاش‌گریزی
(۳) تظاهر به تلاش
(۴) تعیین اهداف قابل دسترس

۳۵- تفاوت خودکارآمدی تحصیلی و مفهوم خود تحصیلی در این است که خودکارآمدی تحصیلی:

- (۱) کلی و مفهوم خود تحصیلی جزئی‌تر است.
(۲) به شدت به مقایسه‌های اجتماعی وابسته است.
(۳) ناظر به آینده و مفهوم خود تحصیلی ناظر به گذشته است.
(۴) بیشتر جنبه عاطفی و مفهوم خود تحصیلی جنبه شناختی و عاطفی دارد.

۳۶- در الگوی ساخت شناختی گیلفورد اطلاعات غیرکلامی موجود در تعامل آدمی مانند هیجان جزو کدام محتوا محسوب می‌شود؟

- (۱) شکلی
(۲) رفتاری
(۳) نمادی
(۴) معنایی

۳۷- «توانایی تدوین یک نظریه یادگیری قابل استفاده در آموزش کلامی» به کدام یک از طبقات حوزه شناختی مربوط است؟

- (۱) ارزشیابی
(۲) تحلیل
(۳) ترکیب
(۴) کاربرستن

۳۸- تفاوت کلیدی دیدگاه رفتاری با نظریه رفتاری - شناختی در کدام زمینه است؟

- (۱) چپستی یادگیری
(۲) تأثیر تجربه در یادگیری
(۳) توجه به نقش بازخورد
(۴) توجه به نقش تقویت و تنبیه

۳۹- کدام راهکار برای کاهش بار شناختی حافظه کاری کارساز نیست؟

- (۱) تقطیع
(۲) خودکاری
(۳) پُراموزی
(۴) پردازش توزیع شده

۴۰- وجود کدام ویژگی برای افزایش اثربخشی تقویت‌کننده‌ها لازم نیست؟

- (۱) فوری بودن
(۲) زیاد بودن
(۳) تازه بودن
(۴) متنوع بودن

۴۱- تفاوت فرایند شرطی شدن از نظر پاولف و واتسون مربوط به کدام مورد است؟

- (۱) شباهت
(۲) تقویت
(۳) مجاورت
(۴) فرکانس یا تکرار

۴۲- اختلال در نقش خبررسانی محرک شرطی (CS) بر وقوع محرک غیرشرطی (UCS) در بروز کدام پدیده نقش دارد؟

- (۱) غلبه (Overshadowing)
(۲) بازداری مکنون
(۳) درماندگی آموخته شده
(۴) وقفه یا مسدودسازی (Blocking)

- ۴۳- کدام مورد از باور به «نهفته بودن یادگیری» استنباط می‌شود؟
(۱) تمایز میان یادگیری و عملکرد
(۲) تقویت و تنبیه جانشینی
(۳) کوشش و خطای نمادی
(۴) یادگیری انتظارات
- ۴۴- گرایش رانندگان به قانون شکنی پس از مشاهده عدم برخورد پلیس با رانندگان متخلف به کدام یک از اثرات مشاهده رفتار الگوها اشاره دارد؟
(۱) بازدارنده
(۲) بازدارنده
(۳) اکتساب
(۴) لوٹ شدن مسئولیت
- ۴۵- این باور تولمن که «محرک‌ها مستعد آوردن محرک‌های دیگری به دنبال خود هستند» مربوط به کدام مفهوم است؟
(۱) یادگیری نهفته
(۲) یادگیری انتظاری
(۳) رفتارهای هدفمند
(۴) باورهای هم‌ارز
- ۴۶- کدام مورد از نظر تعلق به شرطی شدن کلاسیک یا کنشگر از بقیه متفاوت است؟
(۱) یادگیری اجتنابی
(۲) شرطی سازی تقابلی
(۳) بیزاری از مزه
(۴) یادگیری هیجانی
- ۴۷- براساس نظریه استیسی یادگیری چگونه اتفاق می‌افتد؟
(۱) مقایسه ویژگی‌های محرک جدید با ویژگی‌های ذخیره شده در حافظه
(۲) از طریق نمونه برداری از محرک‌های موجود در صحنه یادگیری
(۳) ایجاد ارتباط بین عناصر محرک جدید و محرک‌های قبلی
(۴) تغییر در آرایش عناصر محرک‌های موجود در حافظه
- ۴۸- در کدام نظریه انگیزشی، انسان خودگرایانه و هشیار عمل می‌کند؟
(۱) شناختی
(۲) سائق‌ها
(۳) مک دو گال
(۴) برانگیختگی عاطفی مک کلند
- ۴۹- اگر معلم از یادگیرندگان موفق بخواهد که چگونه احراز موفقیت خود را برای دانش آموزان کلاس توضیح دهند، از کدام منبع تعیین کننده خود - تنظیمی استفاده کرده است؟
(۱) جانشینی
(۲) شخصی
(۳) رفتاری
(۴) محیطی
- ۵۰- کدام یک از مؤلفه‌های حافظه کاری در الگوی بدلی، تغییر توجه بین تکالیف را در صورت لزوم کنترل می‌کند؟
(۱) نظام تولید
(۲) لوح دیداری - فضایی
(۳) حلقه واج شناختی
(۴) دستگاه اجرایی مرکزی
- ۵۱- در کدام یک از جهت گیری‌های هدف، دانش آموزان می‌خواهند بد به نظر نرسند و دیگران در مورد آنها قضاوت‌های نامطلوب نداشته باشند؟
(۱) تسلط اجتنابی
(۲) تسلط گرایشی
(۳) عملکرد گرایشی
(۴) عملکرد اجتنابی

۵۲- جستجو کردن تکالیف آسان و یا بسیار سخت، از ویژگی‌های کدام یادگیرندگان است؟

- (۱) مردّد در پیشرفت
- (۲) دارای اسناد بیرونی
- (۳) اجتناب‌کنندگان از شکست
- (۴) دارای عزّت نفس بالا

۵۳- معلمی در تدریس ریاضی متوجه می‌شود که بعضی از دانش‌آموزان به راحتی مطالب را دریافت می‌کنند و بعضی دیگر در درک مطلب با مشکل مواجه هستند بر اساس اصول کمک به یادگیرنده در دیدگاه ویگوتسکی چه پیشنهادی به معلم درست است؟

- (۱) ارائه تکالیف بیشتر به همه دانش‌آموزان
- (۲) جداسازی دانش‌آموزان ضعیف
- (۳) تدریس مجدد برای همه دانش‌آموزان
- (۴) استفاده از دانش‌آموزان قوی برای الگوسازی و آموزش

۵۴- در نظریه «دسی و ریان» در انگیزش، «خودمختاری» در چه شرایطی به وجود می‌آید؟

- (۱) انسجام و هماهنگی خویشن
- (۲) ارتباط مناسب با دیگران
- (۳) خشنودی و رضایت از خویشن
- (۴) شایستگی و تناسب انتظارات

۵۵- کدام دسته از تجربه‌های یادگیری برانگیزش درونی اثر چندانی ندارد؟

- (۱) زیباشناختی
- (۲) خیال‌انگیز
- (۳) چالش بالا
- (۴) ناهمگن

۵۶- گرایش به زیرک به نظر آمدن و نشان دادن کارایی و مهارت در انجام کارها به کدام نیاز ما برمی‌گردد؟

- (۱) کارآمدی
- (۲) شایستگی
- (۳) عزّت نفس
- (۴) خودمختاری

۵۷- کدام نظریه بر نقش توانایی پیوند دادن مطالب ذهنی موجود در شناخت، نظریه‌پرداز و تولید اندیشه تأکید دارد؟

- (۱) اجتماعی - شناختی
- (۲) رفتارگرایی
- (۳) گشتالت
- (۴) خبرپردازی

۵۸- چرا وقتی چند موش گذر از مازهای مختلفی را یاد بگیرند، سرعت یادگیری مازهای جدید در آن‌ها افزایش می‌یابد؟

- (۱) پُرآموزی
- (۲) خودتنظیمی
- (۳) شناخت راهبردها
- (۴) آشنایی با محیط

۵۹- کدام مورد درباره تقویت ارگانیزم از طریق تحریک مستقیم مرکز لذت در مغز درست نیست؟

- (۱) با تحریک مستقیم مغز برنامه‌های تقویت کارساز نیستند.
- (۲) پیش از آموزش هیچ‌گونه محرومیتی ضرورت ندارد.
- (۳) تحریک مستقیم مغز بر سایر سائق‌ها غالب است.
- (۴) فرآیند خاموشی کند و تدریجی است.

۶۰- «یک دانشجوی رشته هنر که تصمیم به شرکت در مسابقه داشت علی‌رغم داشتن آثار هنری خوب، به قابلیت‌های خود تردید داشت و ارزیابی پایین او از توانمندی‌ها و نتایج کار هنریش او را از شرکت در مسابقه منصرف می‌کرد.»

این شواهد نشان‌دهنده کدام مشکل است؟

- (۱) خودکارآمدی پایین (۲) اعتماد به نفس پایین
(۳) ترس از موفقیت (۴) ترس از شکست

۶۱- در یک آزمون ۴ سؤالی به چند طریق می‌توان سؤال‌ها را به دو نیمه تقسیم و همبستگی دو نیمه را محاسبه کرد؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۶ (۴) ۸

۶۲- با گسسته در نظر گرفتن یک متغیر پیوسته کدام حالت برای واریانس محتمل‌تر است؟

- (۱) کم می‌شود (۲) زیاد می‌شود.
(۳) تغییری نمی‌کند. (۴) بستگی به رابطه متغیر با سایر عوامل دارد.

۶۳- کدام مورد از عبارت $X_{pf} - T_p$ استنباط می‌شود؟ (p نماد فرد و f نماد آزمون است)

- (۱) خطای اندازه‌گیری تابع نمره واقعی نیست.
(۲) نمره مشاهده شده در فرم‌های مختلف تغییر می‌کند.
(۳) نمره واقعی در فرم‌های مختلف متفاوت است.
(۴) خطای نمره واقعی بیشتر از نمره مشاهده است.

۶۴- مهم‌ترین تفاوت آزمون‌های ملاک - مرجع یا آزمون‌های هنجار - مرجع در چیست؟

- (۱) معیار تصمیم‌گیری درباره نتایج آنها
(۲) روش پاسخگویی و تصحیح پاسخ‌های آنها
(۳) تعداد شرکت‌کنندگان در آزمون
(۴) روش اندازه‌گیری و نوع سؤال‌های آزمون

۶۵- کدام مورد ویژگی‌های سنجش عملکردی را براساس پژوهش‌های صاحب‌نظران تأیید می‌کند؟

- (۱) تأکید بر سنجش مستقیم، استفاده از مسائل ذهنی، تأکید بر کاربرست
(۲) تأکید بر کاربرست، استفاده از مسائل واقعی و سنجش غیرمستقیم
(۳) تأکید بر سنجش مستقیم، استفاده از مسائل واقعی، ترغیب و تشویق تفکر باز
(۴) تأیید بر ترغیب و تشویق تفکر باز، استفاده از مسائل ذهنی، تأکید بر کاربرست

۶۶- بررسی و گزارش شاخص CVR (ضریب لاشه) در کدام یک از انواع روایی مطرح می‌شود؟

- (۱) سازه (۲) پیش‌بین (۳) همزمان (۴) محتوایی

۶۷- اگر یک دانشجوی روان‌شناسی پس از گذراندن چهار نیم‌سال تحصیلی، داوطلبانه کتاب‌های روان‌شناسی شخصیت را تهیه و مطالعه کند و تحولات این گرایش تخصصی را مستمراً پیگیری نماید. این موضوع از دیدگاه بلوم در کدام حوزه اهداف آموزش و پرورش طبقه‌بندی می‌شود و در چه سطحی است؟

- (۱) شناختی - فهمیدن (۲) شناختی به کار بستن
(۳) عاطفی - پاسخ دادن (۴) عاطفی - ارزش گذارندن

۶۸- آزمونی را برای ۳۰ دانش‌آموز اجرا کرده‌ایم. پس از آن یک سوم برگه‌هایی که بالاترین نمره و یک سوم برگه‌هایی که پایین‌ترین نمره را کسب کرده بودند انتخاب و مشخص شد که ۹ نفر از گروه قوی و ۴ نفر از گروه ضعیف به سؤال (A) پاسخ درست داده‌اند، ضریب تمیز این سؤال برابر کدام است؟

(۱) ۲۰٪ (۲) ۳۰٪ (۳) ۴۰٪ (۴) ۵۰٪

۶۹- اگر هدف از آزمون تعیین میزان دقت اندازه‌گیری در شرایط مختلف باشد، بالاتر بودن کدام ضریب مطلوب‌تر است؟

(۱) گاتمن (۲) همسانی درونی (۳) فرم‌های موازی (۴) بازآزمایی
۷۰- ضریب پایایی یک آزمون ۳۰ سؤالی برابر با ۰/۶ است. اگر ۱۵ سؤال به آزمون اضافه شود ضریب پایایی آزمون جدید چقدر می‌شود؟

- (۱) ۰/۶۰ (۲) ۰/۶۹ (۳) ۰/۶۷ (۴) ۰/۷۵

۷۱- عبارت «دانش‌آموز باید بتواند از ۱۰ علامت اختصاری شیمی، حداقل ۹ علامت را به درستی تشخیص دهد؟ چه نوع هدفی است و در کدام سطح شناختی طبقه‌بندی تجدیدنظر شده بلوم دسته‌بندی می‌شود؟

- (۱) کامل - به یاد آوردن (۲) کامل - فهمیدن
(۳) ناقص - به یاد آوردن (۴) ناقص - فهمیدن

۷۲- اگر در یک آزمون، انحراف معیار خطا ($S_e = 2$) و واریانس مشاهده شده برابر ($S_o^2 = 8$) باشد. ضریب پایایی (reliability) آزمون کدام است؟

- (۱) ۰/۸۰ (۲) ۰/۷۵ (۳) ۰/۵۰ (۴) ۰/۲۵

۷۳- اگر همبستگی نمره آزمون با متغیر ملاک برابر ۰/۸ باشد، ضریب ناپستگی کدام است؟

(۱) ۰/۲ (۲) ۰/۰۴ (۳) ۰/۶ (۴) ۰/۳۶

۷۴- در کدام حالت واریانس نمره مرکب از حاصل جمع واریانس اجزاء کمتر می‌شود؟

(۱) استقلال اجزاء

- (۲) همبستگی منفی میان اجزاء
(۳) همبستگی مثبت میان اجزاء
(۴) رابطه غیر خطی میان اجزاء تشکیل‌دهنده نمره مرکب

۷۵- اگر $\sigma_E = 2$, $\sigma = 10$, $\sigma_T = 8$ باشد، همبستگی نمره‌های واقعی (T) و مشاهده شده (O) و پایایی نمرات مشاهده شده (به ترتیب از راست به چپ) برابر چند است؟

- (۱) $0.2 - 0.8$ (۲) $0.64 - 0.8$ (۳) $0.2 - 0.64$ (۴) $0.2 - 0.8$

۷۶- برای آنکه سازه‌ها در بین گروه‌ها معنای یکسانی داشته باشند، لازم است کدام مورد در بین گروه‌ها برابر باشد؟

- (۱) واریانس (۲) میانگین (۳) واریانس خطا (۴) بار عاملی

۷۷- براساس اطلاعات زیر که واریانس و آلفای سه خرده مقیاس یک آزمون است، آلفای طبقه‌ای (stratified) برابر چند است؟

	S_x^2	α
x_1	۵	0.6
x_2	۳	0.7
x_3	۲	0.5
x_T	۱۲	?

- (۱) $\frac{3}{11/5}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۳) $\frac{9}{10}$ (۴) $\frac{7}{12}$

۷۸- کدام مورد بیانگر انحراف استاندارد نمره یک فرد در n بار اندازه‌گیری می‌باشد؟

- (۱) شاخص پایایی نمرات یک فرد (۲) ضریب پایایی تفاوت نمرات
(۳) ضریب پایایی (۴) خطای استاندارد اندازه‌گیری

۷۹- بالا بودن روایی آزمون بیشتر باعث کوچک شدن کدام مورد می‌شود؟

- (۱) خطای استاندارد پیش‌بینی (۲) خطای استاندارد اندازه‌گیری
(۳) ضریب پایایی (۴) شاخص پایایی

۸۰- کدام عبارت براساس مدل کلاسیک ($O = T + E$) درست نیست؟

- (۱) $Cov(T, E) = 0$ (۲) $Cov(O, E) = 0$
(۳) $Cov(T, O) \neq 0$ (۴) $E(T) = E(O)$

پاسخنامه دکتری روان‌شناسی تربیتی ۱۴۰۰

۱- گزینه «۳»

فرمول آزمون t دو گروه مستقل:

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{S_{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}} \Rightarrow \frac{5}{2} = 2,5$$

حال با توجه به رابطه میان t و F خواهیم داشت:

$$F(1, df_w) = t^2(df_w) \Rightarrow (2,5)^2 = 6,25$$

۲- گزینه «۳»

طبق فرمول ترکیب و انتخاب k شی از n شی خواهیم داشت:

$$\frac{n!}{k!(n-k)!} = \frac{8!}{3!5!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{3!5!} = 56$$

۳- گزینه «۴»

با توجه به فرمول آزمون تک نمونه خواهیم داشت:

$$z = \frac{\bar{x} - \mu}{\frac{\sigma}{\sqrt{n}}}$$

$$\frac{40 - 45}{\frac{10}{\sqrt{200}}} = \frac{-5}{\frac{10}{14,14}} = -7/1(1)$$

$$\frac{47 - 45}{\frac{10}{\sqrt{25}}} = \frac{2}{\frac{10}{5}} = 1(2)$$

$$\frac{45 - 45}{\frac{10}{\sqrt{100}}} = \frac{0}{\frac{10}{10}} = 0(3)$$

$$\frac{50 - 45}{\frac{10}{\sqrt{25}}} = \frac{5}{\frac{10}{5}} = 2/5(4)$$

با توجه به روابط ۱ تا ۴ که بدست آوردیم، مشاهده می‌شود که بیشترین مقدار آماره مربوط به رابطه ۴ با مقدار ۲/۵ است.

۴- گزینه «۲»

در آزمون فرض صفر، مقدار بحرانی توزیع t به درجه آزادی وابسته است و در مقایسه با توزیع Z دمه‌ای پهن‌تری دارد؛ بنابراین در سطوح معناداری یکسان، مقدار بحرانی t_{α} همواره بزرگ‌تر از Z_{α} است، هرچند با افزایش حجم نمونه و زیاد شدن درجه آزادی، مقدار t_{α} به مقدار Z_{α} نزدیک می‌شود. حتی در نمونه‌های

آزمون دکتری ۱۴۰۰ | ۱۷

بزرگ‌تر از 3^0 نیز مقدار بحرانی t اندکی بزرگ‌تر از Z باقی می‌ماند و فقط در حد تقریب به آن نزدیک می‌شود، نه اینکه از آن کوچک‌تر شود. بنابراین گزاره درست این است که مقدار بحرانی مبتنی بر Z همیشه کوچک‌تر یا مساوی مقدار بحرانی مبتنی بر t است.

۵- گزینه «۳»

در عبارت $F(2, 27)$ عدد ۲ درجه آزادی بین‌گروهی است که برابر با $k-1$ می‌باشد، بنابراین تعداد سطوح متغیر مستقل $k=3$ است. عدد ۲۷ درجه آزادی درون‌گروهی است و با توجه به رابطه $N-k=27$ نتیجه می‌شود حجم نمونه 3^0 نفر بوده است، نه ۲۹. همچنین مقدار F برابر $29/0$ بسیار کوچک است و معمولاً منجر به رد فرض صفر نمی‌شود. ضمن آنکه فرض صفر در آنوا برابری میانگین‌هاست نه نابرابری آن‌ها.

۶- گزینه «۴»

در پژوهش‌های کمی، اندازه اثر شاخصی از شدت واقعی رابطه یا تفاوت میان متغیرها در جامعه است و به طور مفهومی مستقل از حجم نمونه تعریف می‌شود؛ به این معنا که مقدار اندازه اثر با بزرگ‌تر یا کوچک‌تر شدن نمونه تغییر نمی‌کند، بلکه این حجم نمونه است که بر معناداری آماری و توان آزمون اثر می‌گذارد. در واقع افزایش حجم نمونه احتمال کشف یک اثر موجود را بیشتر می‌کند، اما خود اندازه اثر را بزرگ‌تر یا کوچک‌تر نمی‌سازد، بنابراین این دو متغیر از نظر مفهومی مستقل از یکدیگرند و پاسخ صحیح گزینه «۴» است.

۷- گزینه «۴»

در تحلیل مسیر، اثر کل برابر است با مجموع اثر مستقیم و اثر غیرمستقیم. اثر غیرمستقیم از حاصل ضرب مسیرهای واسطه به دست می‌آید:

$$\text{اثر غیرمستقیم} = 0,3 \times 0,6 = 0,18$$

حال چون اثر کل X بر Y برابر $0,4$ است بنابراین خواهیم داشت:

$$\Rightarrow \text{اثر غیرمستقیم} - \text{اثر کل} = \text{اثر مستقیم}$$

$$0,22 = 0,18 - 0,4 = \text{اثر مستقیم}$$

۸- گزینه «۴»

در آزمون معنی‌داری ضریب همبستگی با فرض صفر $H_0: P_{XY} = 0$ ، توان آماری تابعی از اندازه اثر، حجم نمونه و سطح معناداری است، اما نقش اصلی را اندازه اثر یعنی قدرمطلق ضریب همبستگی ایفا می‌کند. رابطه بین مقدار واقعی همبستگی در جامعه و توان آزمون خطی و یکنواخت نیست، بلکه ماهیتی غیرخطی دارد؛ به این معنا که در مقادیر نزدیک به صفر، افزایش‌های کوچک در قدرمطلق همبستگی تغییر اندکی در توان ایجاد می‌کند، اما هرچه مقدار همبستگی بیشتر از صفر فاصله می‌گیرد، نرخ افزایش توان شتاب می‌گیرد. بنابراین نمودار رابطه بین قدرمطلق ضریب همبستگی و توان آماری به صورت یک منحنی ناودیس‌ی توصیف می‌شود که در ابتدا رشد ملایم و سپس شیب تندتری پیدا می‌کند. بر این اساس، پاسخ صحیح گزینه ۴ است.

۹- گزینه «۱»

در پژوهش‌های کمی و به ویژه در تحلیل رگرسیونی، توانایی متغیرهای پیش‌بین در تبیین تغییرات متغیر ملاک با مقدار مجزورات باقیمانده‌ها ارتباط مستقیم دارد. هرچه این مجزورات کمتر باشد، مدل برازش بهتری دارد و متغیرهای پیش‌بین سهم بیشتری در توضیح و پیش‌بینی متغیر ملاک ایفا می‌کنند. در حالت ایده‌آل که مجموع مربعات باقیمانده‌ها صفر باشد، پیش‌بین‌ها به‌طور کامل تغییرات متغیر ملاک را توضیح می‌دهند و هیچ خطای پیش‌بینی وجود ندارد. بنابراین بیشترین قدرت ارتباط متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک زمانی رخ می‌دهد که مجموع مربعات باقیمانده‌ها صفر باشد و پاسخ صحیح سؤال گزینه ۱ است.

۱۰- گزینه «۱»

سطح اطمینان ۰.۹۵ یعنی ۵ درصد فواصل اطمینان پارامتر واقعی را دربرنمی‌گیرند. در ۲۰ نمونه، ۵ درصد ۲۰ برابر با ۱ است. بنابراین انتظار می‌رود یک فاصله اطمینان پارامتر جامعه را شامل نشود.

۱۱- گزینه «۲»

در این سؤال، هدف بررسی تغییرات میانگین افسردگی کودکان قبل و بعد از یک مداخله روان‌شناختی است. اگر مداخله اثربخش باشد، میانگین افسردگی پس از مداخله کاهش می‌یابد و به سطح نزدیک‌تر به میانگین جامعه حرکت می‌کند. با این حال، میانگین قبل از مداخله از میانگین جامعه فاصله بیشتری دارد، زیرا این میانگین شامل نمرات بالاتر افسردگی است و اثر بازگشت به میانگین باعث می‌شود که پس از مداخله اختلاف کاهش یابد. به عبارت دیگر، بیشترین اختلاف نسبت به میانگین جامعه مربوط به میانگین قبل از مداخله است.

۱۲- گزینه «۱»

چنانچه پژوهشگر در مرحله نخست به گردآوری و تحلیل داده‌های کیفی بپردازد و سپس بر مبنای یافته‌های کیفی، ابزار یا فرضیه‌های مرحله کمی را طراحی و اجرا کند، از طرح آمیخته اکتشافی متوالی استفاده کرده است. در این طرح، مرحله کیفی نقش اکتشافی و تولیدکننده چارچوب مفهومی را دارد و مرحله کمی برای آزمون، تعمیم یا اعتباریابی یافته‌های کیفی به کار می‌رود.

۱۳- گزینه «۳»

در روشی که طی آن اعضای اولیه نمونه، افراد دیگری را برای ورود به پژوهش معرفی می‌کنند و این روند به صورت زنجیره‌ای ادامه می‌یابد، از نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شده است. این روش معمولاً در مطالعات مربوط به گروه‌های خاص، پنهان یا دشوار دسترس به کار می‌رود و مبتنی بر شبکه‌های اجتماعی مشارکت‌کنندگان است.

نکته مهم: به طور کلی، روش‌های نمونه‌گیری به دو دسته اصلی احتمالی و غیراحتمالی تقسیم می‌شوند. در نمونه‌گیری احتمالی، هر عضو جامعه شانس مشخص و قابل محاسبه‌ای برای انتخاب شدن دارد؛ مانند نمونه‌گیری تصادفی ساده، تصادفی طبقه‌ای، خوشه‌ای و نظام‌مند. این روش‌ها امکان تعمیم نتایج به جامعه آماری را با خطای برآورد مشخص فراهم می‌کنند. در مقابل، در نمونه‌گیری‌های غیراحتمالی احتمال انتخاب اعضا مشخص نیست و انتخاب بر اساس دسترسی یا قضاوت پژوهشگر صورت می‌گیرد؛ از جمله

نمونه‌گیری در دسترس، هدفمند، سهمیه‌ای و گلوله‌برفی. نمونه‌گیری در دسترس بر پایه سهولت دسترسی به آزمودنی‌ها انجام می‌شود و اگرچه اجرای آن ساده است، اما تعمیم‌پذیری محدودی دارد. نمونه‌گیری هدفمند مبتنی بر انتخاب آگاهانه افرادی است که ویژگی‌های خاص یا اطلاعات عمیق درباره پدیده مورد مطالعه دارند و بیشتر در پژوهش‌های کیفی کاربرد دارد. نمونه‌گیری تصادفی نظام‌مند (از نوع احتمالی) با انتخاب یک نقطه شروع تصادفی و سپس گزینش واحدها در فواصل منظم انجام می‌شود. در نهایت، نمونه‌گیری گلوله‌برفی نوعی روش غیراحتمالی و زنجیره‌ای است که در آن شرکت‌کنندگان اولیه افراد دیگری را معرفی می‌کنند و این روند ادامه می‌یابد؛ این روش به‌ویژه در مطالعات مربوط به گروه‌های پنهان، آسیب‌پذیر یا دشوار دسترس کاربرد دارد، هرچند ممکن است با سوگیری شبکه‌ای و محدودیت در تعمیم نتایج همراه باشد.

۱۴- گزینه «۱»

در صورت سوال، مقدار شاخص تحمل ۰.۲۵ داده شده است. در نظریه داده‌بنیاد، کدگذاری محوری از سازمان‌دهی و ترکیب کدهای باز حاصل می‌شود. در مرحله کدگذاری باز، مفاهیم اولیه از داده‌ها استخراج می‌شوند و در مرحله محوری، این مفاهیم در قالب مقوله‌ها سازمان‌دهی شده و روابط میان آن‌ها مشخص می‌گردد.

۱۵- گزینه «۲»

با افزایش تعداد متغیرهای مزاحم، راهبرد «همتا کردن افراد» دشوارتر می‌شود؛ زیرا در این روش پژوهشگر باید آزمودنی‌ها را بر اساس متغیرهای مزاحم متعدد به‌گونه‌ای جفت یا هم‌تاسازی کند که گروه‌ها از نظر آن متغیرها معادل باشند و هرچه تعداد این متغیرها بیشتر شود، یافتن افراد کاملاً هم‌تا عملاً پیچیده و گاه ناممکن می‌شود. گزینش تصادفی آزمودنی‌ها با افزایش متغیرهای مزاحم به همان نسبت دشوار نمی‌شود، زیرا تصادفی‌سازی به‌طور کلی اثر آن‌ها را در بلندمدت توزیع می‌کند. تحلیل کوواریانس نیز امکان کنترل آماری چند متغیر را به‌طور همزمان فراهم می‌سازد و حذف متغیرهای مزاحم بیشتر به طراحی پژوهش مربوط است تا افزایش تعداد آن‌ها.

۱۶- گزینه «۱»

یکی از ویژگی‌های بنیادی پارادایم ساختارگرایی این است که تحلیل و تبیین پدیده‌ها از جزء به کل صورت می‌گیرد. به عبارت دیگر، ساختارگرایان معتقدند که هر کل اجتماعی یا فرهنگی از اجزای سازنده خود تشکیل شده و فهم دقیق اجزاء، درک ساختار کلی و روابط درون آن را ممکن می‌سازد. این دیدگاه با نگرش‌های پوزیتیویستی یا پدیدارشناسانه متفاوت است؛ زیرا برخلاف پوزیتیویسم، ساختارگرایی لزوماً بر چندگانگی واقعیت یا امکان پژوهش فارغ از ارزش‌ها تأکید نمی‌کند و بر خلاف پدیدارشناسی، فاعل و مفعول شناخت به‌طور کامل از هم تفکیک نمی‌شوند. بنابراین، گزینه‌ای که بیان می‌کند «حرکت از جزء به کل صورت می‌گیرد» بازتاب‌دهنده اصلی‌ترین اصل روش‌شناسی ساختارگرایی است و می‌توان آن را پاسخ درست دانست.

نکات تکمیلی: انواع پارادایم‌ها به زبان ساده

پارادایم یعنی چارچوب فکری یا نگرش بنیادی که پژوهشگر با آن به جهان نگاه می‌کند و روش‌های پژوهش خود را بر اساس آن انتخاب می‌کند. معروف‌ترین پارادایم‌ها عبارتند از: پوزیتیویسم (Positivism): واقعیت مستقل و واحد است و می‌توان آن را با داده‌های قابل اندازه‌گیری و عینی بررسی کرد؛ پژوهشگر تلاش می‌کند نتایج را از ارزش‌ها و سوگیری‌ها جدا کند

تفسیرگرایی (Interpretivism): واقعیت چندگانه و وابسته به تجربه انسان است و پژوهشگر با تحلیل عمیق مصاحبه‌ها و مشاهده‌ها تلاش می‌کند معنا و تجربه‌های ذهنی را درک کند.

ساختارگرایی (Structuralism): پدیده‌ها از اجزا و روابط پنهان بین آن‌ها ساخته شده‌اند و فهم دقیق اجزا به شناسایی الگوها و ساختار کلی کمک می‌کند

پساساختارگرایی (Post-Structuralism): ساختارها ثابت نیستند و معناها همیشه متنوع و پویا هستند؛ تحلیل انتقادی متن‌ها و پدیده‌ها برای نشان دادن ابهام و تفاوت معناها اهمیت دارد

۱۷- گزینه «۴»

در پژوهش‌های آمیخته، تلفیق روش‌های کمی و کیفی می‌تواند به صورت ابزاری و مکمل انجام شود؛ به این معنا که نقاط ضعف ذاتی هر روش با نقاط قوت روش دیگر جبران می‌شود. چنین رویکردی معمولاً در مدل‌هایی دیده می‌شود که داده‌های کمی و کیفی به طور مجزا جمع‌آوری و سپس تلفیق می‌شوند تا تصویر جامع‌تری از پدیده ارائه دهند. این ویژگی مشخصه روش همسوسازی همزمان لایه‌ای (convergent parallel design) است؛ چرا که در این مدل، داده‌های کمی و کیفی همزمان و به صورت جداگانه گردآوری شده و سپس تحلیل و مقایسه می‌شوند تا همپوشانی یا تضاد بین یافته‌ها بررسی شود. مدل‌های دیگر پژوهش آمیخته مانند اکتشافی متوالی یا تحولی همزمان، هرچند ترکیبی هستند، اما عمدتاً به ترتیب زمانی یا در چارچوب تغییرات ساختاری روی می‌دهند و بیشتر به تلفیق نقاط ضعف و قوت روش‌ها به صورت همزمان نمی‌پردازند.

۱۸- گزینه «۴»

یکی از ویژگی‌های بارز روش مطالعه موردی (Case Study) این است که داده‌ها و مشاهده‌ها از دیدگاه کل‌گرا و در بافت طبیعی خود تحلیل می‌شوند. این روش برخلاف روش‌های کمی صرف یا ابزارهای پیش‌بینی مانند دلفی، امکان بررسی عمیق و جامع یک پدیده یا نمونه خاص را فراهم می‌آورد و تأکید آن بر فهم روابط پیچیده و بافتی است که نمی‌توان با تجزیه و تحلیل اجزای منفرد یا مقطعی به دست آورد. سایر روش‌ها، مانند اقدام‌پژوهی، طولی یا دلفی، هرچند کارکردهای مشخصی در حل مسئله، بررسی تغییرات در طول زمان یا پیش‌بینی دارند، اما تمرکز کل‌نگر بر مشاهده و تحلیل بافت‌شناسانه در آنها دیده نمی‌شود. بنابراین، ویژگی «تفسیر مشاهده‌ها از دیدگاه کل‌گرا» به وضوح مشخصه مطالعات موردی است.